

SY2/3 OVERVIEW OF MONOAMINE HYPOTHESIS OF DEPRESSION

นพ.ปราโมทย์ สุคนิชย์

ภาควิชาจิตศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ รพ.รามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล

บทคัดย่อ

นับตั้งแต่มีการค้นพบประสิทธิภาพในการรักษาโรคซึมเศร้าของยากลุ่ม tricyclic และ monoamine oxidase inhibitors เมื่อเกือบห้าสิบปีก่อน วงการจิตเวชก็มองหาแต่ยาที่จะเพิ่มปริมาณสารกลุ่ม monoamine ในสมอง ซึ่งมักจะเป็น serotonin และ norepinephrine โดยมีบทบาทของ dopamine เป็นส่วนเสริม และเมื่อความรู้ทางระบบ receptors ของสารเหล่านี้เพิ่มมากขึ้นเมื่อสามสิบปีก่อน เราจึงพบว่า การเกิด down regulation ของ postsynaptic receptor หลังจากมีการเพิ่มของสาร monoamine แล้วราวสองสัปดาห์ มีความสอดคล้องกับผลการรักษา มากกว่า ทำให้มีความสนใจที่จะพัฒนายาที่มีผลกับ receptor เพิ่มขึ้นควบคู่กับการที่พยายามสร้างยาที่มีลักษณะเจาะจงกับการทำงานของ monoamine ชนิดใดชนิดหนึ่งเท่านั้น ตัวอย่างเช่น selective serotonin reuptake inhibitors ซึ่งกล่าวได้ว่ามิได้เพิ่มประสิทธิภาพและความเร็วของการรักษาขึ้นอย่างชัดเจนนัก จึงเป็นไปได้ว่าพัฒนาการของการรักษาโรคซึมเศร้าด้วยยาในช่วงต่อไปนี้จะก้าวไปเกินกว่าการขุดบ่อทองของ monoamine ไปสู่ระดับการรักษาภายในเซลล์มากขึ้น